

تاکنون

شیعه بدنیامعرفی نشده

تا اینجا مطالب اسلام در باب معرفی هوقوم، و صفای اصلی آن بیان گردید. اکنون اجازه دهید، از این بیرون چند جمله در باره مطالبی که در فواصل ما را از نوشتن این سلسله مقالات تشکیل می دهد بنویسم.

شیعه در خارج.

شاید باور نکنید، اگر بگویم که عدای از برادران مسلمان ما که دارای مذهب سنی هستند، اصولاً نسبتاً شیعه را نمی شناسند بلکه حتی نام آنرا هم شنیده اند. یکی از شخصیت های بزرگ عرب که مسلمانی نماینده مجلس عم بود، و قاعدتاً نمی بایست دارای اطلاعات وسیعی در باره اسلام باشد، بعد از آنکه متوجه شد من شیعه هستم، توضیحاتی درباره عقاید شیعه از من خواست.

وقتی که صحبت بنماز رسید گفت: اسلام آیشیعه ما هم میخوانند، شنیده ام که شما دارای کتابی بجز قرآن هستید و غیر خدا را عبادت می کنید؟
پاور کنید که من در موقع شنیدن این کلمات، آنچنان ناراحت و متأثر شدم که میخواستم فریاد زده و بروح آن تشکیلات جانانهای که تا این اندازه فرق اسلامی را از یکدیگر دور نگه داشته و در نتیجه آنها را نسبت بیکدیگر بدبین کرده است نفرین فرستم.
با بسیاری از افریقائیها که تماس گرفتیم، متوجه شدیم که آنها حتی نام شیعه را هم نشنیده اند.

با این ترتیب پیدا است که اولین وظیفه ما در کنگره این بود که تا آنجا که وقت و موقعیت اجازه می داد لایق چند جمله ای درباره شیعه بیان نموده و از این موقعیت خاص بفتح روشن نمودن ذهن برادران مسلمان خود نسبت بشیعه استفاده کنیم.

لذا در طی یکی از جلسات که موضوع بحث تضامن و وحدت اسلامی بود، پس از بیان

مقدماتی در باره وحدت وهم آهنکی فکری چنین اظهار نمودم :

و بسیار جای خوشوقتی است که دنیای اسلام در راه رسیدن باین هدف عالی و مقدس (وحدت) کامیای زیادی بجلو رفته است ، و با کمال سر بلندی و افتخار می توانم بگویم که در قسمت روابط فرهنگی بین فرقی اسلامی که خود از عوامل غیر قابل انکار ایجاد وحدت است ، تاکنون قسمتهای بزرگی برداشته ایم . و از همه زودتر ایران مسلمان دنیا باین جنبه مابین موضوع توجه کرده و از هزار سال قبل «سید مرتضی» قدس سره با نوشتن کتاب انتشار و شیخ طوس اطران تمامه با نوشتن کتاب خلاف توجیه کلملی بعمارف فقهای سائر فرقی اسلامی نموده و در حقیقت فرهنگ فقهی تمام فرقی اسلامی را مورد عنایت دقیق خود قرار داده اند ؛ و زعم بزرگه صاحب المنیله شیخ محمود شلتوت نیز با ایجاد کرسی «فقه ماورن» در جامع بزرگه اسلامی الانزه بزرگترین قدم را برای تحقق و بسط روابط فرهنگی فرقی اسلام برداشته اند ؛ و این از قسمتهای بزرگی است که برای همیشه در طول تاریخ اسلام مورد قدرانی نمایای آیند قرار خواهد گرفت . و علاوه بر اینها ؛ هم اکنون در دانشگاه تهران کرسی تدیس قه شافعی و حنفی نیز تأسیس شده که عهده دار آن دو تن از علمای شافعی و حنفی هستند .

بدینخانه روابط فرهنگی مادر گذشته باین اندازه نبوده است که مادوست چهره فرهنگی یکتایی که در باب عقاید و چه در باب فروع و اقیاب باشیم . و متقدم که موجبات این عدم اطلاع و یا احیاناً اطلاع غلطه بوسیله همین سیاستهای شوم استعماری که بر مبنای منفردانه و حکومت کنی متالود سیاسی خود را بر قرار کرده اند ؛ فراموش شده است این سیاستهای مزورانه کوشش می کردند که هر فرقه ای را در مقابل فرقه های دیگر مبدع و یا غالی معرفی کرده و با این ترتیب پایه های حکومت خود را بر مبنای اسلامی مستحکم سازند .

آنها کوشش کردند تا اینکه جمعیت مسلمان و پاک شیشه و ادین توده عالمی بر اطلاع سائرفرقی ؛ بنام مبدع و یا غالی و یا سافر عناوین که در نظر هر فرد مسلمان منثور و منجر گنبد است معرفی کرده و با این ترتیب شکاف عمیقی بین آنها ایجاد کنند .

ولی خوشبختانه آن روزگار سپری شده و سام ملل اسلامی منوجه سیاستهای خاستگان بر انداز خارج شده اند و اکنون قضاوت آنها در باره یکتایی و یا مبدعیت صحیح علمی است نه از در وجه چشم عمال خارجی ؛ و لذا امروز همی دانند که عقیده شیعه در جمیع شئون اسلامی همان عقیده مرضیه است که علی علیه السلام داشته و شیعه نهالی است و نه مشرک ؛ بلکه یک مسلمان واقعی است که در جمیع شئون از سنن و آتاسانی نبی اکرم (ص) پیروی می کند .

ولی خیلی روشن است که تنها بیان این چند جمله باز سنگین مسئولیت را از دوش ما

بر نمی داشت ؛ و سید در لازم بود که لا اقل یک کتاب کوچک که بیان کننده عقاید شیعه باشد بپسراه می داشتیم تا اینکه آنرا بین شرکت کنندگان ؛ که از تمام گوشه و کنارهای جهان در آنجا گرد آمده بودند توزیع می کردیم .

و البته از بیاری پروردگاد اگر شرایط استند و اگر کمکیای لازم طرف علاقمندان بشود در گزارشات برای تکثیر بماندی که در ماوراجیب آینه تشکیل می گردد ؛ کتابی بیوس منظور که بیان کننده عقاید شیعه باشد تهیه و چاپ نموده ؛ برای توزیع در کشور آماده سازیم .

و با کمال تأسی در اینجا باید اقرار کنیم که نهاد استگاه تبلیغاتی شیعه در داخله کشور ضعیف است ؛ بلکه ما در خارج نیز توانستیم ؛ آنطور که لازم است ؛ خود را معرفی نمودیم ؛ چشم جهانیان را بسوی خود معطوف داریم .

با کمال تأسف باید اقرار کرد که دستگاه تبلیغاتی شیعه ؛ هنوز نتوانسته ؛ و با این حال است که در این مورد نسبت به حاجت متدین منصف به طور کامل ادا کند .

تولیمات مافوق العاده ناقص است ؛ و نمی تواند مغزهای علمی جوانان کشور را کاملاً افتاح کند ؛ و تخریبی تواند باین منبت و مؤثر بیشتگان حقیقت در خارج از کشور بدهد .

هنوز نیای اروپا و امریکامواوراسی شناسد ؛ اطلاع آنها از اسلام همان است که برینندگان عصری در اختیارشان گذارده اند ؛

افریقا و اسلام

افریقا تا امروز در آستانه اسلام است ؛ ولی متأسفانه ما آنقدر مبلغ نداریم که بتوانیم این قاره جوان و وسیع را نسبت با اسلام مطلع گردانیم .

ما اگر به واقع در اینها از قدرت غیر قابل انکار تبلیغات و منش مؤثر آن دره نیای امروز مرقعدنی در دنیا داشتگی مستقیمی یا جهاز تبلیغاتی او دارد و اضافه میکند که خصوصاً آینه افریقا در دست کسی است که از هم اکنون تبلیغات و زمینه مؤثر خود را در آن ناحیه شروع کند ؛ و چندین جایی بدین است که ما شرایط خاصی را که افریقای امروز در آن قرار گرفته است شنیدیم ؛ درست است که مالزکار تبلیغاتی داخله کشور فارغ نشده ایم ؛ ولی نکته قابل توجه اینست که شاید بعد سال بگذرد و این شرایط خاصی که امروز در افریقای سیاه بوجود آمده در هیچ نقطه ای از جهان بوجود نیاید و باید از این فرصت حداکثر استفاده را بنفع تبلیغات منجینی نمود ؛ یکی از نویسندگان بزرگ انگلیسی می گوید فرستادن آجوی و حش است اگر درست رفت دیگر باز نیاید ؛ و اجازت دهید قدری در این باره بیشتر توضیح دهم .

(بقیه در شماره بعد)